

## Szerkesztőségi iroda:

Főpác, Csulak-féle ház,  
hová a lap szellemi részét  
illető közlemények  
küldendők.

## Kiadó hivatal:

Pollák Mór könyvnyomdája,  
hová a hirdetések és  
előfizetési pénzek  
bérmentesen intézendők.

## NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap.

A háromszéki „Házilap-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap hetenkint háromszor: szerdán, pénteken és vasárnap.

**Előfizetési feltételek:**  
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve  
Egész évre . . . 6 frt — kr.  
Fél évre . . . 3 frt — kr.  
Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.  
**Hirdetmények díja:**  
3 hasábos petit-sorért, vagy annak helyéért 6 kr.  
Bélyegdíj külön 30 kr.  
Nyitlér sora 15 kr.

## Boszniaiból.

A szerajevói küzdelem után egy pillanattal szélesedtetett jogosultság foglalkoztatni, habár az operációk valószínűleg csak addig foglalkoztatni, a míg a csapatok ismét lélegzethetnek. A fővezérlet legközelebbi teendője egyelőre Szerajevó környékének biztosítása és birtokbavétele lesz. Távlatosabb vállalkozások nem igen foglalkoztatnak, a míg az újonnan mozgósított segéds csapatok egy része legalább a helyszínre nem érkezik. De addig is tényleg foglalkoztatni fog egyes csapatoknak a szerb határ felé való elmozdítása által megakadályozni a közlekedést a novibazári felkelőtelep és Zvornik kerületi felkelők közt, a mi által a Szarajevóval szemben garázdálkodó felkelők tartaléka vonatlik el.

Ez az operáció fogja azután próbára tenni Szerbia becsületességét, — mert ha egyszer a Zvornik vidéki felkelő bandák összeköttetése Novibazárral megszakítottatik s ezek Szerbiából sem nyernek támogatást: úgy a felkelésnek ott mintegy önmagától ki kell aludni.

Egyébiránt a segéds csapatok megérkezése után e felkelés napjai mindenestre meg lesznek számlálva, mert északnyugatról Szarajevó és dél felől Szerajevóból a főhadiszlop egy része koncentrice foglalkoztatni ellene operálhatni. A főhadiszlopnak egyik első dolga lesz még aztán Konyicán át az összeköttetést Mostarral helyreállítani, a miben a szintén erősítéseket kapó Jovanovics fele hadosztály bizonyára a feluton fog neki kezet nyújtani.

Ha egyszer mind e fővonalak meg lesznek szállva és elég erős katonai állomások által az okkupálandó tartomány északi fele teljesen biztosítva: akkor a kisebb déli résznek birtokba vétele már nem igen fog nagyobb nehézségekbe ütközni.

A szerajevói csatáról s a főváros elfoglalásának hatásáról nincsenek még részleteink, sőt azon tudósítás, mely szerint a török kormány egész hivatalos formában utasította volna hivatalnokait és csapatait a katonai parancsainak előtt való meghódításra — újabb megerősítést nem nyert.

Egyébiránt a török csapatok ezen hivatalos utasítás nélkül is nagyobbra tudták, mitőlök legyenek. Mert — a mint megbízható forrásból értesülünk — eddigelé vagy 6000 török katona lépett át a monarchia területére, vagy adta meg magát csapatainknak és indítottak utnak kívánságához képest hazája felé. Török tehát nagyon kevés van azon felkelők között, a kikkel vereksznünk; sőt a mohamedán bégek jobb és vagyosabb része is távol tartja magát tőlük és menekül előlük. A hosszas harcokban feldúlt ország mohamedán-szláv lakosságának alja az, mely a felkelés magvát képezi. A felízgatott vallási fanatizmuson kívül mozgattja még e népet az a felelem, hogy az új és szokatlan rend eddigi rendtelenségre alapított existenciáját támadja meg. Ez emberek sokan vannak, míg terrorizmus által sok embert magukhoz kényszerítettek; számuk hirtelen le fog apadni, mihielyt a nép terrorizmusok közvetlen hatalma alól kiszabadul.

Raguzából jelentik, hogy a Ljubinjénél állott felkelő csapat most nyugat felé vonult s a Vekből Trebinjébe vezető utat tartja megszállva. Egy zentai csapatvezér 150 lovassal Drienó dalmát határfalut vezér szemmel.

Philippovics tábornagy, mint a Timesnek Bécsből jelentik, még mielőtt Broodba elutazott, kifejezte nézetét, hogy a mozgósított haderő nem lesz elégséges. — A főparancsnok nem élt csalódásban a várható ellenállás iránt

s 150,000 embert kívánt. Az ő felsége elnöklése alatt tartott minisztertanács ily mértékű mozgósítást rendelt meg.

Mint a „D. Tel.” jelenti, Bjelina (a boszniai szerb határon) török parancsnoka az osztrák magyar kormányt arra szólítja fel, hogy engedné meg neki, miszerint ágyuival és csapataival osztrák-magyar területre léphessen át.

A Karatheodory basának adott legújabb utasítások azt követelik, hogy a szultán fenhatósági joga Boszniában megőriztessék és hogy Ausztria Magyarország kötelezze magát, hogy az okkupációt megszünteti, mihielyest a hatalmak kijelentik, hogy a kívánt reformok e tartományban életbe léptek. Karatheodory tudósításai szerint kívánt az utóbbi pont az, melyet a bécsi kabinet nem akar elfogadni, mivel állítólag nem akarja megengedni, hogy ezentul a több hatalmaknak joguk legyen a boszniai ügyekbe beavatkozni.

Szerajevóból érkezett újabb hírek jelentik, hogy a 6. és 7-ik hadosztály a menekült lázadókak délkeleti irányban üldözi, hogy őket az albaniai határról jövő segítségtől elválassza.

A minisztertanácsból utólagosan az hallatszik, hogy legilletékesebb helyen ama határozott kívánság fejeztetik ki, miszerint Bosznia okkupációját oly gyorsan, a mint csak lehet és mindenestre még a zordabb időjárás bekövetkezése előtt be kell fejezni. A szerajevói győzelmei híre semmit sem fog változtatni azon katonai rendszabályokon, melyek a katonai tanács által ajánlottak, és ennek alapján a minisztertanácsból elfogadtak. — A hadsereg száma annyira fog szaporítani, hogy ez által ne csak a tartomány további meghódítása, hanem annak végleges és teljes okkupációja és pacifikációja veszély nélkül kivihető legyen.

## Valasztások után.

Sepsi-Szentgyörgy, aug. 23.

A „Nemere” idei 71-ik számában „valasztások végén” című vezércikket midőn elolvastam, egy jó darabig elmerengtem s azonnal elhatároztam, hogy a mit azon pillanatban gondoltam, azt leírom, hát ha velem együtt más is így gondolkozik s mert a tapasztalat adta a gondolatot, — abból idővel még hasznót is huzhaunk.

A vezércikk exordiuma ez: „A vihar által felkorbácsolt tó felületé lecsendesült. Tükrében a kék égbolt fénye verődik vissza. Alig fut át rajta még egy-egy gyöngye hullám. Ilyen képet tár elénk a választások után közelítünk.”

Igaz, hogy a vihar által felkorbácsolt tó felületé lecsendesül, de fájdalom, marad a tóban annynyi iszap, hogy tőle, ha ez még mindig így megyen, a közelebbi vihar után e tónak tükrében a kék égbolt fénye nem fog visszaverődni.

Az 1867. évet megelőzőleg itten „ólálkodó”, „támogató”, „igazító”, „alapító” stb. művészeknek híre-helye sem volt és mégis ezeneként s lelkesedéssel tódult a nép a választási urnához. S most? épen úgy tódul. És mégis milyen különbség! A mostani tömeg a fenn nevezett művészek vagy talán jobban mondva politikai brigantik által vezetve már praeparálva jelenik meg a helyszínen. És ennek a szónak „praeparálva” nagy jelentősége van s sem többet, sem kevesebbet nem jelent, mint azt, hogy a választók nagy többsége fokozatosan demoralizálva, vak eszközé van süllyesztve a brigantik kezében.

A briganti előtt sem jellem, sem képesség, sem elv, sem hazafi jó indulat nem döntő; őt csak az önérték, a pénz vezeti.

Konstatálhatom, hogy megyénk mind a hét választó kerületében a „mükedvelők” ezen faját felütötte kisebb-nagyobb hatáskörrel: de mondatnám azt is, hogy az egyik választó kerületben a helyzetet már feltétlen dominálja is; s az illető képviselőjelölt vagy kortese már csak is ezen kalandorok közbejöttével, azoknak felhasználásával remélheti, hogy talán célt ér.

Igenis talán és csak talán, mert a briganti nagyon szeszélyes, mindig többet és többet remél és vár s csak nagy nehezen s legtöbb esetben nem is tudja magát elhatározni arra, hogy: „elég!”

Ezen mükedvelői előadás alatt az illető képviselőjelölt a szó valódi értelmében kifosztatik s mire kortesei ügyességének mégis sikerül őt képviselővé megválasztatni, már nyakig uszik az adósságban, magát s családját ruinálta; azután mehet az országgyűlésre.

Az ily módon praeparált képviselőtől a haza mit remélhet, mit várhat? nem magyarázom.

Nem lesz talán érdektelen, ha tapasztalataim alapján ezen „mükedvelők” szerepeit röviden leírom; hasznát vehetik ennek a jövőben azok, akik a képviselőségre pályáznai fognak.

Midőn már bizonyossá vált, hogy X. és Y. a képviselőjelölt: az első, a ki a kisemelt áldozatokat megkopasztja, az „ólálkodó”. Ez egy nevezetes persona, ki annak hírében áll, hogy a faluban minden a van, a mit ő akar. Ez folyton lesben áll s mégis mindig csak véletlenül találkozik az illető jelölttel vagy főkortesével. A kormánypártinak azt mondja, hogy az egész falu az ellenzék elveit vallja s nem lenne tanácsos oda menni korteskedni; de azután jó pénzért kapacitálhatja magát s megígéri, hogy a falut előkészíti a jelölt fogadására. Kérdést teszen egyuttal, hogy ne küldje-e be az igazított, a kinek roppant befolyása van a faluban?

Még azon napon vagy órában találkozik persze ismét csak véletlenül az ellenzék jelöltjével, a kit figyelmeztet, hogy életével fizetne, ha oda menne programmozni; az egész falu egytől-egyig lelkesül a kormánypártért, no de jó pénzért kapacitálja magát s megígéri, hogy előkészíti a népet a programmozásra. Megkérdi, hogy ne küldje-e be a „támogatót”, mert a nélkül bajos lenne eredményre jutni.

Mindeket képviselőjelölt kap a jó alkalmon, hogy mentől hamarabb érintkezhessek a befolyásos emberekkel, és a kormánypárti képviselőjelölt csakhamar meglátogatja az „igazított”. Ez már a votumokról számol s biztosítja a jelöltet, hogy felét okvetlen behozza; nem kér s nem is fogad el pénzt, mert ő az elv embere, de figyelmébe ajánlja a jelölt urnak, hogy jó lenne megnyerni a „támogatót”, a ki neki — már az „igazítónak” — halálos ellensége ugyan, de most szükség van rá s jó pénzért meg lehet azt a semmi embert venni.

A míg ez így folyik, az alatt a „támogató” biztosította az ellenzék jelöltjét, hogy a fele votumokról jót áll; maga részéről nem fogad el semmit, ő az elv embere, de ajánlja az „igazított”, a kit szükséges megszerezni; haszontalan ember, igaz, de jó pénzért eladja magát.

A véletlen azután csakhamar összehozza a „támogatót” a kormánypárti, az „igazított” az ellenzék jelölttel; támogatást, igazítást ígérnek és fogadnak s a szerint, mint már bemutatva lettek, felveszik a napszám- s fuvarilletékeket, intéző dijakat s a két jelölt ur már most egész nyugodtan azt hiszi, hogy abban a faluban egy votum sem esik el s meglegedetten néz maga elé, hogy milyen ügyesen igazított el mindent, a szavazatoknak felét ingyen kapja.

Közeledik a választás napja. Ezt megelőzőleg a „támogató” és „igazító” egyszerre jelennek meg sapadtan s ijedten úgy a kormánypárti, mint az ellenzék jelöltnél: „Uram baj van, nagy baj van! ez és ez a semmiházi az egész falut elbolondította avval, hogy arra szavazzanak, a ki alapítványt teszen.” — S ekkor veszi kezdetét az „alapító” vagyis annak a „bácsiának” a szerepe, a kinek jelszava: „Annak adom votumomat, a ki többet fizet”, és az „alapító” képezik a választás napján azután a tulajdonképeni „gárdát” és rendszerint döntenek is és megesett már gyakran, hogy a jelölt maradt a „támogató” s illetve „igazító” szavazatával.

Most történt és tényként említhetem fel, hogy megyénk egyik választó kerületében volt két szabadelvű parti jelölt; az egyik visszalépett s pártjának vezérférfiai még az nap s azután is folyton kerestek ellenjelöltet; és azt hiszik talán, hogy más kormánypárti jelölt felállításával kívántak volna az ezelőtt fennhirdetett elveiknek diadalt szerezni? Dehogy! alkudozásba léptek ők az ismert pártok mindegyikével s elfogadtak volna akár egy „internacionáliszt” is, csak hogy hozzájárulásával megtarthaták volna a „mükedvelői előadást”.

A politikai brigantik ezen fajtát feltaláljuk a községi előjárók, megyei bizottsági és iskolaszéki tagok soraiban, és ha már most megmondoljuk az ember, hogy a népet ezek vezetik, mi mindent elkövetnek azok? Az erkölcsletelésnek hány módját veszik igénybe azok, hogy a községben a megyében magoknak a fenn kitűzött műkedvelő cél érvényesíthetése tekintetéből a megkívántató befolyásos állást biztosítsák?

Igaz, Bismarck azt tartja, hogy ez emberek általánosan nincs büszkeségük, hogy készek alacsony haszonért lealacsonyítani magukat; én részéről ezt mégis csak kivételiesen fogadom el, de oly vésthozzával tekintem ezt a depravációt, hogy szeretett hazánk érdekeit ha most nem is mindjárt, de jöhet idő, a mikor veszélyeztetve látom. — Ilyen eljárásokkal sokkal nagyobb sebet ejtnek a nemzet erkölcsén, hogysem azt valamely párt diadala kigyógyíthatná és ösztönén mondom, hogy ez áron magának a szabadelvű pártnak, ha arról győződtem meg, hogy a többséget az „alapítóknak” köszöni diadalát, megünnepelni nem kívánám.

Hogy az erkölcsrontó brigantik magukhoz jöve önszántukból jobb utra térnének: arra nincs kilátás, de arra igenis van idő, van elég út és mód, hogy váltva ezen áramlatnak gátat vessünk.

Mint volt képviselőjelölt, mint volt kortes a „műkedvelők” által előadott e drámát sokszor végig néztem már és nem tudom, másra igen-e, de reám legalább azt a hatást tette, hogy ha nem akarunk nagyobb nemzeti katasztrófát látni: tartózkodjunk az ilyen előadásokhoz a bementi díj fizetésétől. Még nem késő.

Künle József.

## Az okkupáció.

### Szerajevó elfoglalása.

Bécs, aug. 20. Az osztrák-magyar csapatok hétfőn aug. 19-én heves küzdelem után bevették Szerajevót. Bővebb részletek következnek.

Bécs, aug. 20. Dobojból érkezett jelentés szerint Szapáry altábornagy csapatait tegnap este megtámadták, de a támadás hosszabb küzdelem után visszaveretett. Schmigó altábornagy könnyű sebet kapott.

Bécs, aug. 20. Tegethoff altábornagy a 6. hadosztály 1. és 2. hegyi dandárával Zenicából a kakani-viszokai uton a Szerajevó felé indított. Tegethoff csatát állott ki Kakani mellett, melyről a következőket jelenti:

E hó 15-én Kakanihoz érkezve körülbelül 500 felkelő támadott meg; de ezek rögtön szétsejledek. Még az éjjel megkezdtem az átkelést a Bosznán Popovics mellett, és egy zászlóalj a jobb parton hagyta balszárnyma fődőzsére.

A balparton Kolotics közelében a defilé torlójánál 10<sup>1</sup>/<sub>2</sub> órákor heves tüzeléssel támadták meg a fölkelők az előhadat, a kik igen jó állást foglaltak el, hasonlóképpen a jobb parton haladó zászlóalj is. Másfél óráig tartó harc után, mely időt az ellenség megkerülésére használtuk föl, az ellenség visszavonult a balparton. Ekkor Csitlukra nyomult előre a derékhad és előháda megszállotta a hánt. A jobb parti zászlóalj nagyobb ellentállásra talált, de mégis Busicsig nyomult előre. Az utközet nyolc sebesültbe került.

Aug. 17-ről jelenti Tegethoff: Ma reggel 5 órákor előnyomultam Viszoka felé a jobb hadoszlop, és a Boszna jobb partján levő oszloppal szintén 5 órákor, a derékhaddal ellenben reggel 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub> órákor a meze uton 8 óra felé az ellenségre bukkantunk, mely a Podvinasza mentében a Boszna jobb partján fekvő Caicitól egészen a balparton levő Kralynerác hegyig húzódó vonalat elég sűrűn, nevezetesen pedig a Vratnicát redifekkel tartotta megszállva, és rendkívül heves tüzelést kezdett. A csapatok, melyeknek az ellenség balszárnnyát kellett megtámadni, nagyon lassan haladtak előre; végre azonban hosszas és elkeseredett harc után visszaveretett az ellenség Viszoka felé.

Kaltenbrunner alezredes a balparton szintén visszavonulásra kényszerítette az ellenséget. Abban a pillanatban, midőn hátrálni kezdett az ellenség, érkezett meg Müller vezérőrnagy két zászlóaljjal és egy üteggel, a kit a hadtest parancsnoksága küldött segítségemre. Azonnal megszállottam Viszokát, a hol sok fegyvert és löszert találtunk.

A csapatok nagyon kifáradtak a rosztalajon, én tehát táborba szállítottam őket. Vesztésünk: 2 tiszt és 80 ember megsebesült, 4 ember elesett. Tegethoff ezen jelentést csak tegnap reggel kaptam meg; azért csapataimnak, valamint az ő csapatainak fáradtsága miatt, bármennyire ohajtottam is volna, nem indulhattam el Szerajevó felé, és Blazni mellett maradtam hadoszlopommal, Tegethoff pedig Han Seminovicig nyomult előre. Délután 2 órákor az egyetlen kevésbé szenvedett csapattal, 2 század huszárral és 2 ágyúval kézmészert tartottam Szerajevó felé. Ekkor azt tapasztaltuk, hogy a fölkelőknek a lukováci magaslaton négy ágyúra való ütegátszám van, de a Kobila-Glava előfokot nem szállották meg.

Tegethoff egész hadoszlopával megmászta a Kozarszko brdot. A derékhad a következő rendeletet kapta ma: Kaiffel vezérőrnagy (5 zászlóalj, egy könnyű tábori üteg és egy hegyi üteg) reggel 4 órákor elindul a táborból, az országun, egészen körülbelül Zlice irányáig, ott Kotori felé fordul. hol balra kanyarodik, illetőleg megmászsa a La-

zarina lejtőjét és azután Debelo brdo irányában Szerajevó felé megy.

Villetz ezredes (3 zászlóaljjal és a tartalék tüzérség 3 nehéz üteggel) Kratinzel felé megy az országun, de hogy mint hátulsó lépcső szerepelhessen, Kaiffel vezérőrnagyot követi. Villetz ezredes oszlopához még 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> escadron oszlatott be, Kaiffel pedig csak fél escadront kapott.

Tegethoff altábornagy, a ki megtartotta Müller vezérőrnagy különítményét, hogy ezt ne fárassza a hozzám való visszaküldés által, utasított kapott, hogy a Paszan brdo magaslataira törekedjék.

Sűrű köd kedvezett a csapatok elindulásának, melyek veszteség nélkül érkeztek a számukra kijelölt helyekre. Az első ágyulövésüket 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub> órákor Tegethoff hadoszlopa tette meg a fallal kerített várac ellen, melyben több ágyút helyeztek el a fölkelők. 7 egyfél órákor kiszegte Villetz alezredes nehéz ágyút Bufaljenél, és ágyúharcba elegyedtek a váracssal. Villetz ugyanakkor megtámadta Kratinzelo mellett a fölkelők hadállását is, mely vadászárkokkal is meg volt erősítve.

Kaiffel vezérőrnagy nagy fáradtsággal mászhatta meg az ellenzék hadállását Mrdzidjije és a Trelevic hegy mellett, és lassan tudta visszazsorítani az ellenséget, és ámbár Villetz ezredes támogatta őt, mégis csak 10 óra 5 perckor ért föl a Debelo brdora. Kaiffel hegyi ágyúinak tüze elnémitotta a várac ágyúit, melyek erősen tüzeltek Villetz és Tegethoff csapatai ellen. És most csatláncokba oszolva nyomult a gyalogság a város ellen.

Most a legborzasztóbb küzdelem fejlődött ki; minden házból, minden ablakból, a kapuk hasadékain lóttek csapatainkra, még az asszonyok is részt vettek a harcban, sőt még a város nyugati végén fekvő katonai kórházban levő betegek is sebesültek is küzdöttek.

A harc 1 és fél óráig tartott. A vad fanatizmus hitelen jeleneteket szolgáltatott, és csak csapataink jó szívűségének és fegyelmének köszönhető, hogy nagyobb kárt nem szenvedett a város; nehány ház azonban a lángok martaléka lett.

Vesztésünk, fájdalom, nem jelentéktelen. Megsebesült: Dilmot őrnagy a 38. gyalogezredből, Eimonsberger őrnagy az 52. gyalogezredből, Andreánszky százados a 46. gyalogezredből, mind veszélyben. Gotzani marquis hadnagy a 12. tüzérezredből könnyű sebet kapott.

Az elfoglalt diadaljelek számát még most nem lehet megmondani. Különösen ki kell emelnem a harcban részt vett valamennyi csapat vezetését és odaadását, mindenekelőtt pedig az összes tüzérség rendkívül hatásos működését. A hadoszlopok parancsnokai kiváló dicsőretet érdemelnek. A megjutalmazandók névsorát legalázatosabban elő fogom terjeszteni.

A fölkelők szétszeledtek minden irányban, kivált Gorazda és Rogalica felé. A harc befejezése és a város teljes megszállása után, a császári zászlót kifizűztük a váracra a hymnus hangjai közt; a csapatok 101 ágyulövessel és örömrivallással üdvözölték.

Szerajevó, 1878. aug. 19.

Philippovics.

## Fürdői level.

Zajzon, 1878. aug. 18.

Bevezetés — Zajzon — Fürdői tudósítás. — Visszapillantás. — Bál publikum és diskursus. — Kellemes állapotok. — Családok. — Boldogító érzés. — Fürdői szép szöveg. — Szórakozás. — Ujjbál. — Élmény. — Bál névsor. — Kedves ismerősök. — Gyöngysorfogók. — Saját hajzat. — Bálkirálynő. — Viszontlátás és a többi angolul.

Mínhogy a „Nemere” t. olvasói előtt a Zajzoni fürdő ma több erdélyi fürdőink között annyira ösmeretes, mint Előpatak, Tusnád, avagy a málnási fürdő; ezen okból mellőzve itt Zajzon bővebb leírását, sőt még a természeti fekvés előnyös oldalait, valamint a táj regényes, megragadó szépségeit is hallgatással mellőzve, csupán a társas élet és az ideai saison kellemes élményeinek keretéből kívánok némelyeket röviden megemlíteni.

Mielőtt pedig tudósításom tulajdonképi tárgyára térnék, — előre meg kell jegyezmem, — hogy némelyek (avagy éppen a fürdői szépnem) részéről, nehogy félreértést szüljön az, ha némely vonásai-ban festésem az eredetiségtől talán elléggé híven vissza nem tükröznék, sőt inkább méltóztassanak ezt azon körülménynek tulajdonítani, hogy a tudósító szemüvegét al nézve a dolgokat tanácsosabbnak vélte ez alkalommal a tulságos ösztintestől is tartózkodni.

Ezen bevezetés után kezdjük tehát ott a dolgot, a hol tulajdonkép már be is végezhetnők.

Először is vessünk egy rövid visszapillantást a folyó hó 11-ikén a „magyarság” részéről rendezett táncmulatságra.

Gondoljon az olvasó egy 8 öl hosszúságú és 6 öl szélességű termet egyszerű fenyőágakkal és tükrökkel díszítve, melyben egy nagy választéku zsufolt közönség hullámközli felé, — a melynek szíviájában a társalgás folyamáról pedig legtisztább fogalmat szerezhet magának az olvasó úgy, ha találékonyságból ide igtatok a sorrendben néhány „schlagwort”-ot mely imitt-amott a bálterem gőzkörében fölhangozott: „Nancsi”, „lábszj”, „mopsli”, „vetrece”, „nagyás”, „záptojás”, „katharus”, „angyal”, „mismás”, „gurken salat”, „puder”, „szap-

pan”, „gyomorgórcs”, „Jaj a lábom, jaj a hátam” stb. stb. Ily kellemes állapotok közepett bálí gyönyörűségéből elég korán kiábrándulva — egy szabad folyosóra menekültem és onnan vizsgáltam tekintetemmel a mulatók édes örömeinek pikáns kifejezéseit.

És bizon ha szántam, de irigyeltem is a táncszomjas schwalisereket szerepét; kik ismerőseimnek gyöngéd arcúzsát — verejtékek hatalmas csepjeiben — annyira gyakran öntözék és áztaták.

Ez képe a 11-iki bálnak.

Azonban nagyon csalódnék az, ki mindezekből azt következtetné, hogy a zajzoni fürdő a publikum a kellemes időtöltések és élvezetek hiányában szűkülökdi.

Ezt épen nem mondhatsz. Sőt nem is tanácsolnák P. J. B. V. és Homokai doctor barátaim, hogy valaki illyesmí állítson, mert hiszen ők úgy külön külön, mint együtt is azon fáradhatlan arangurjei az itteni társas élet ártatlan örömeinek, a kik ha nem is egyetlen, de bizonyára egy édes boldogító érzést és fáradtságuk gazdag jutalmát találták abban, ha a „fürdői szép szöveg” egy-egy mosolygó angyali tekintetért minden lehető megkísértének a mi (természetesen a legelőcsőbb mód on) leginkább célhoz vezet és a folytonos szórakozást, a kedélyes hangulatot hétről-hétre biztosítani képes.

Azonban másoké az érdem a 18-án tartott bál emlékeiért.

Fogadják itt a fürdői felügyelőség részéről Schnell és Alesius urak a páratlan csín és kiváló gondtal rendezett táncstély körül tanusított buzgalom és fáradtságukért, — megbízóim nevében, — az összes jelenvolt nők részéről is őszinte elismerésünket.

Csak azt sajnálom most, hogy e bál tudósítás keretében a jelenvolt díszes közönség minden tagját nem foglaltam. — Azonban még sem tehetem, hogy némelyeket ki ne emeljek azok közül, kik méltán jogos igényt tarthatnak erre.

Ilyenek pedig a többek közt a bájos és szelilemdus Moga Irén és testvére Otília Brassóbi, a n. szébeni pénzügyigazgató neje: Tüzköviné urasszony két csinos leányával; a fiatal szépség Jekel Blanka, Bisztrai Mari és Ficszer Eliz kisasszonyok, továbbá Mager K. volt orsz. gyűlési képviselő vidám két leányával; Kobi K. volt orsz. gyűlési képviselő családjával, Popu József és Onaci Sándor törzsv. bírák utóbbi kedves nejeivel, ugy szintén a szép Gingöl, Retch és Neurihrer leányok.

Végül még örömet kell megemlítenem bukresteri kedves ismerőseimre a bájos Grünvald növényeket. És most engedjék meg kedves Helén és Károlin nagyságaim, hogy ez alkalommal, mult évi tudósításomban elkövetett véletlen figyelemtelenséget azzal pótoljam helyre, hogy önöknek ezenel nyilvánosan is tudomásukra juttassam abeli kiváló tiszteltem és nagyra becsülésem, mikép az önök kedves társaságukban mindig örömet veendek részt és büszke vagyok arra.

Ugy legyen meggyőződve Karolin nsga, hogy nem csupán pusztá szó és üres phrasis volt azon egyéni véleményem, miszerint a női kellem egyéb szükségéi mellett a „gyönsorfogók” és a „saját hajzat” ábrándos fürtei a női szépség és testi bájnak oly lényeges kiegészítő részét képezik, hogy ezek híjával „bálkirálynő” a szó valódi értelmében alig is tudnék képzeln.

Isten velünk a viszont látásig.

I hope you will find some to suit your taste. Do you wish to have any thing else (?) and if one is not enough? I have more at your service Every thing is ready.

Sz—i.

## Az egyetemes tanttő-gyűlés.

Az országházban élénk volt a mozgalom. Hazánk néptanítói III. egyetemes gyűléseket tartották.

Délután 4 órákor a II. egyetemes gyűlés kebeléből kiküldött 50-es bizottság tartott ülést az országház 1. sz. termében, melyen a bizottság tagjai teljes számmal vettek részt. — Az ülésen Péterfy Sándor enőkölt s a bizottságot az egyetemes gyűlés ügyrendjének megállapítására hívta fel. Bálint Mihály, biz. jegyző ezután pontonként felolvassa a mult egyetemes gyűlés által megállapított ügyrendet, mely csekély módosítással el is fogadtatott. A megállapított ügyrendet a bizottság az egyetemes gyűlés előterjesztelte elé bocsátja.

A gyűlés tárgyréndjére nézve a pünkösdi ülésben megállapított sorozatot a bizottság fentartja s elfogadás végett az előterjesztelnek is ajánlja, bár Vasady Balogh Lajos ohajtotta volna, hogy a népoktatási törvény revisioja mindjárt az első nap vétessék tárgyalás alá. — Az egyes tisztségekre történendő kijelölésre került ezután a sor. — Minden egyes tisztségre három egyént kell az ötvenes bizottságnak ajánlani az ügyrend értelmében. — Ez ellen többen szólaltak fel, különösen Rill J. vasadi Balogh L. és Győrfy Iván, kik minden áron azt akarták, hogy minden egyes tisztségre két tisztán tanítóból alakítsassék meg. A hármas kijelölés mellett megmaradt a bizottság, azonban elhatározott, hogy egy ember csak egyszer hozzassek candidátusba. Megtörvénnyel a hármas kijelölés, annak az előterjesztelt elé terjesztésével Lakits Vendel titkár bizott meg. Rill J. indítva-

nyára egy bizottság küldetett ki, mely ama bizottság névsorát fogja megállapítani, mely az egyetemes gyűlés határozatainak végrehajtását s a létrehozandó szövetséget fogja megalkotni. Nagy József aradi tanító ajánlatára az 50-es bizottság elnökének, Péterffy Sándornak a gyűlés jegyzőkönyvével fejezi ki köszönetét. Az ötvenes bizottság működése ezzel véget ért, s kezdetét vette az egyetemes gyűlés előértekezlete.

Az előértekezlet d. u. 6 órakor tartott meg az országház nagy termében. Mintegy 700 tanító s tanítónő vett részt az értekezleten az ország minden vidékéről. Az értekezletet Péterffy Sándor az 50-es bizottság elnöke nyitotta meg, melegen üdvözölve az egybegyűlteket. Ezután Lakits Vendel a fővárosi tanítók nevében üdvözölte a megjelenteket, mely után az 50-es bizottság által megállapított ügyrendet terjesztette elő, mely az előértekezlet által elfogadtatván, pontonként felolvasztatik és minden módosítás nélkül elfogadtatott.

A holnapi nagy gyűlés tárgysorozatainak megállapítására került ezután a sor. A III. egyetemes tanító-gyűlésre hat tételt tűzött volt ki az 50-es bizottság, ezen tételek közt szerepel a vallás-oktatás kérdése is. Györgyösi Rudolf az aradi-déki tanító-egylet nevében e tárgyat le akarja vettetni a napirendről, ily értelemben szól György Iván is — míg György Aladár hosszabb beszédre indokolja e tárgynak a napirenden való meghagyását, ugyiszent Kilicsuk László szintén e mellett nyilatkozik.

Györgyösi zárszava után az elnök szavazás alá bocsátván a kérdést, a többség 40 szavazattal, az egyetemes tanító-gyűlés tárgyai közé a vallás-oktatás kérdését felvételti és tárgyalatni kívánja. A sorrendre nézve vasadi Balogh Lajos indítványára a törvény revíziója az első napon, az az aug. 21-én — a tanító-egyletek szövetsége pedig aug. 23-án fog tárgyalatni.

Lakits Vendel ezután előterjeszti az 50-es bizottság nevében az egyes tisztségekre kijelöltek névsorát. Molnár Aladár lelkes éljenek és tapsvihar közt kiáltván ki elnöknek, a benne helyezett bizalmat meleg szavakkal köszöni meg. Alelnökül Péterffy Sándor és Bálint Mihály választattak meg lelkes éljenzéssel. A jegyzői kar következőleg alakult meg: 1-ső jegyző: Rákóczy Lajos Budapestről; 2-od jegyző Györgyösi Rudolf Aradról; 3-ad jegyző Luttenberger Agoston Budapestről; 5-ed jegyző Stettina Ilona nőképző-egyleti tanítónő Budapestről, házagnak Schettel József lett megválasztva. Egyéb tárgy napirenden nem lévén, elnök a mai előértekezletet bezárja, köszönetet mondván az egybegyűlteknél, — felkéri, hogy a holnapi 9 órai gyűlés megnyitását minél számosabban megjeleni szíveskedjenek. Az ülés a legjobb rendben oszlott fel.

Ugyancsak d. u. 4 órakor dr. Czobor Béla a főrendiház disztermében szép számú tanító és tanítónő előtt tartotta előadását a hazai régészetről. Felemlett azon férfiak neveit, kik a régészet körül hazánkban kiváló érdemeket szereztek.

Az archaeologia körül még József főherceg is szüntelenül fáradozik. A congressus 2 évvel előtől méltó meglepetéssel nézte, miként tudják a „betyárok hazájában“ (a mint eddig hazánkat neveztek) a régiségeket őrizni. Előadó az egymásután következő korszakból egyes szép példányokat nagyon világos megmagyarázás mellett mutatta meg. Előadása többször is félbeszakasztott helyeslések által. Végre a tanítók az érdekes és tanulságos előadást, mely egy óra hosszat tartott, kézzel-féjjel és éljenekkel köszönték meg.

— Augustus 21-én. —

Már 8 órakor reggel élénk mozgalom uralkodott az orsz. ház körül. Kün egyes csoportokban tanítók s tanítónők kedélyesen beszélgetve várták a nagy gyűlés megnyitását. 9 órakor az országház nagy üléstermébe zsúfolásig megtelt. A gyűlésre jött tanítók s tanítónők száma közel ezerre megy. Molnár Aladár lelkes éljenzések között elfoglalván az elnöki széket, az ülést megnyitja, s a jegyzőkönyv vezetésére Rákóczy Lajost kéri fel. A tárgyalás alkalmával szólni kívánókat Györgyösi Rudolf és Stettina Ilona jegyzik fel.

Ezután Molnár Aladár, elnök megnyitja beszéde következtét. Kiterjeszkedett a beszéd az elmúlt orsz. gyűlés alatt a tanügy érdekében hozott intézkedésekre. A nyugdíj törvényt említve, hangsúlyozta annak hiányait, szölt ezután a tantervről, mely bármily nagy hiányt pótoljon is, a gyakorlati követelményeknek még sem felelhet meg teljesen. A népiszkolai hatóságokról hozott törvény egy lépés a tanügy előmozdítására, mert magában foglalja a néptanítók fegyelmi ügyét is, elismeri mindemellett, hogy ugye e törvény, mint az ennek alapján kiadott rendeletek nem felelnek meg teljesen a néptanítók igényeinek, s e miatt méltó az elégedetlenség a tanférjak körében.

Lelekes éljenzés és taps vihar tört ki, midőn említette, hogy hazánk törvényhozása még mindig nem áldoz annyit a népnevelésre, mint a mennyit a szent ügy megérdemlene. A gyűlés működésének irányát jelölve, óhajtaná, ha a kisdnevelésnek ügye jobban felkaroltatnék, s közelebb hozatnék a népiszkolai tanításhoz, különösen a magyarosítás érdekében. Elénk helyeslés között hangsúlyozta, hogy a közkutatás ügye egyik elsőrendű kérdésnek tekintendő a nemzet törvényhozása előtt. A nemzeti civilizáció érdekében szükséges-

nek tartja, hogy a magyar nyelv mint kötelező tantárgy hozzassék be minden népiszkolába. Beszédét a jelenlétnek hosszán megjelénzték.

A főváros nevében ezután Ráth. Károly főpolgármester üdvözölte az egyetemes gyűlést. A népnevelés szentségétől áthatva üdvözölte az egybegyűlteket s kívánt áldást a tanítók működésére. Lelekes éljenzéssel kísért beszédét jegyzőkönyvileg mondott neki a gyűlés köszönetet.

P. Szatmáry Károly szöalt fel ezután, a jelenlétnek figyelmét a kisdnevelők országos egyesületének közgyűlésére hívja fel, mely aug. 22-én d. e. 11 órakor fog megnyitni az országházban. (Folytatjuk.)

## A Szent István-ünnepély.

Az első magyar királynak emlékünnepe a főváros szokott fényűvel ünnepelte meg. Elmentek az ünnepélyt a fővárosba sereglett idegenek, kik már a kora reggeli órákban ezrével jártak a várba vívó utcákra. Volt a helyi hajóknak, csavargózóknek s a sıklónak dolga egész délelőtt, hogy a személyszállítás követelményeinek megfeleljen. A lánchidon is oly nagy volt a személyforgalom, hogy hasonlóra nem igen emlékeznek.

A közönség egy része a Zsigmond kápolna előtti tért, az udvari melléképületek teraszát a szent György teret foglalta el, más rész a helyőrségi templomban igyekezett helyhez jutni. Simor János hercegprímás reggel 7 órakor kétfogatu kocsin érkezett a Zsigmond kápolna elé, hol az egyházi küldöttség fogadta. A szokások imák és antiphonák elnéklése után a körmenet a szent jöbball megindult a helyőrségi templom felé.

A menetben az ipartársulatok, betegápoló, temetkezési egyletek zászlókkal, hadastany egyletek zenekarral, a budai szürke nénék intézete fehér ruhás lányöndvékeivel, a pesti legényegylet, a szerzetek, kath. társulatok s intézetek testületileg vettek részt. A Corinini-ezred dísz százada s zenekara közvetlen a szent jöbball előtt haladt, melyet 12 papnöveldei novicius vitt díszes üvegsekrényben. Ezt követték az egyházi személyzet élén a bibornok-prímással, a kormány, a főintézetek s hatóságok képviselői.

Ott láttuk Pauler és Péchy miniszterek, Ráth főpolgármestert, Thais főkapitányt, az egyetem hittudományi karának testületét, a prorektor s a padellusokat stb. A szent-jöbball két oldalt a korona örök haladtak és magyar viseletben alabárdosan.

A menetet a közönség beláthatlan sűrű tömege zárta be. A merre a menet haladt, a Corinini ezred díszben levő zászlója képezett sorfalat. A rend fenntartására gyalog és lovas rendörök ügyeltek fel.

Az elinduláskor a Gellérthegyen 3 ágyulövés dördült el. Nyolc óra tájt ért a körmenet a díszterem s országház utcán át a helyőrségi templomba.

Itt a szent jöbballt zsoldárának közt egy oldalkápolnába vitték, ezután Rónay István kalocsai plébános s volt képviselő hitszónoklatot tartott. Majd ünnepélyes misét mondott a bibornok primás nagy segédlettel.

Az evangéliumnál, urfelmutatáskor s a kommunió alatt a díszszádból sortűzet lött, melyre a Gellérthegy ágyúi feleltek. Mise után a bibornok megáldá a népet s erre a körmenet a szent jöbball az előbbi sorrendben az uri-utcsán s a díszterem át a Zsigmond kápolnához visszatért. A Tedeum elnéklése után a szertartás véget ért.

A néptömeg egyrésze azon viaskodott, hogy a kápolnába bejusson, más része a várpáloata előtt várta a jelt, mikor bebocsátják, e napon ugyanis a királyi termek, a magánlakosztályok kivételével, megtekinthetők. Délben lakoma volt a bibornok-prímásnál.

## LEGUJABB.

### Ujabb mozgósítás.

Tizenkilenc ezred tartalék százada teljesen mozgósítva lettek. Ezen 19 ezred három hadparancsnokság keretébe tartoznak: és pedig, a budapesti cs. és kir. hadparancsnokság keretében következő ezredek tartalékai lettek behíva: 26. Mihály orosz nagyherceg (Esztergom), 32. Eszte (Bpest), 69. Jellacsics (Sz.-Fehérvár), 38. Molnáry (Kecskemét), 44. Albrecht (Somogy), 23. Airoldi (Bácska), 68. Rodics (Szolnok), 46. Sachsen-Meiningen (Szeged), 6. Coronini (Alsó-Bácska). A pozsonyi hadparancsnokság keretébe tartozó ezredek: 72. Raming (Pozsony), 12. Vilmos fh. (Komárom), 76. Knebel (Sopron), 19. Rudolf fh. (Győr), 48. Ernő fh. (Zálam.), 71. Rossbacher. A temesvári hadparancsnokság keretébe tartozó s mozgósított illetve hadilábra állított ezredek következők: 39. Alexis (Debrecen), 37. József fh. (N.-Várad), 61. Cezarevits (Temesvár), 29. Skudié (Torontál).

Ezen gyalogezredek kivül több vadász, vartüzér, mezei tüzer zászlóalj s több huszár és uhánus ezred mozgósított, ugy, hogy az ujjabban mozgósított katonaság száma több, mint kétszáz-ezer. (?) Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a

főparancsnokságot Philippovics helyett Edelsheim Gyula báró vette át.

Konstantinápoly, aug. 21. A szultán Layard előtt oda nyilatkozott, hogy Görögországnak semmi területet nem enged át. Volóba ismét 10 zászlóalj küldetett el hadihajókon. Azt állítják, hogy Osman pasa oda megy ezen csapatok parancsnoksága átvételére.

Konstantinápoly, aug. 21. Mehemed Ali pasa Szerajevóba utazott, hová 24-kén fog érkezni. Azt állítják, hogy oda azon javaslatot fogja hozni, hogy a Novibazari tartomány némely városában az osztrák helyőrség mellett török is legyen. Ellenben a mitrovitzi török tábor megszűnjék.

Zimony, aug. 21. Ma 152 redif gyermekestől és nejestől érkezett ide, köztük Husszein pasa, 1 ezredes, 2 őrnagy és sok tiszt, ezek nem hadifoglyok, hanem önként adták meg magukat. Banya-lukából Triestnek át Stambulba küldetnek.

## KÜLÖNFÉLEK.

— Rudolf trónörökös születésnapját Prágában ma megünnepelték. Az esemény alkalmából tegnap este takarodót fújtak, ma reggel 5 órakor pedig a polgári csapatok ébresztőt, s délelőtt 10 órakor ünnepélyes isteni tiszteletet tartottak. A lövészszigethez vezető utcák — mondja a távirat — pompásan fel vannak díszítve és a német kaszinónak királyi pár s a trónörökös arcképeivel ékesített kertjében tegnap impozáns esti ünnepélyt tartottak, a király születése napjának utójeléneként valamennyi hazafias zenedarábot ismételti kellett.

— A sepsi-szentgyörgyi küldöttség tegnap érkezett vissza a fővárosból hozzánk. Lapunk a fővárosi lapok után már megemlékezett azon szívélyes fogadtatásról, melyben a miniszterelnök ur küldötteinket részesíté. Első hely volt számukra fentartva mindenütt a fővárosban, sőt még az Ő felsége születésnapján s Szent-István király napkor rendezett fényes ünnepélyen is a legelső államhivatalnokok mellett foglaltak helyet. E kitüntetés kedves viszonzása volt ama ragaszkodásnak, melyet városunk megválasztott nagynevű képviselője iránt tanusítani meg nem szűnik. A küldöttség 5 napig időzött a fővárosban s kellemes emlékei mellett még azon örömdetes hírrel is tért haza, hogy a miniszterelnök ur a sepsi-sztgyörgyi képviselőiséget fogja valószínűleg elfogadni.

— Meghívás. A „székely művelődési és gazdasági egylet“ tagjait az egyleti elnökség megbízásából van szerencsém folyó év augusztus 30-án délelőtti 11 órakor Sepsi-Szentgyörgyön a megyeház nagytermében tartandó vidéki alakulási gyűlésre tisztelettel meghívni. — S.-Sztgyörgyön, 1878 aug. 24-én. Horváth László.

— Horvát Mihály holttemetést 21 én este 10 órakor hozták meg a bécsi vonattal Karlsbadból a fővárosba. Az indóháznál a legközelebbi családtagok s egy szűkkörű társaság várta a hamvakat, melyeket onnan egész csendben szállítottak az elhunynak pipautcai lakására.

— Szent Istvánnap Párisban. István király napján — távirják a francia fővárosból — Dvihalj, Binder és Huba indítványára a világtárlati csárdában diszlakoma tartott. Számos áldomást mondtak a házra, királyra, Trefort miniszterre, Harkányi kiállításra biztosra. stb. Az ünnep kitünően sikerült.

— Az egyetemes tanító-gyűlésre megjelent tanítók ismerkedési estélye aug. 20-án volt a „Pester Lloyd“ társaság épületében. — Itt igen szívélyesen fogadta Weisz B. F. az érkezőket, s őket a körülményekhez képest meg is vendégelte, figyaltott és süteményt hozdottatott körül. — A gyönyörűen díszített s berendezett termek méltán magukra vonták a vidéki tanítók figyelmét s csak nehezen tudták a helytől megválni. — A nagy gyűlés folyamáról, mely aug. 21. tartatott, más helyen talál értesítést az olvasó. Délután érdemleges ülés nem tartatott, e helyett a tanítók egyes csoportokra oszolva megtekinteni mentek a nevezetesebb tauintézeteket. Egyik rész dr. Szabóky Adolf előadását ment meghallgatni az iparos oktatásról, a másik csoport a sugárúti állami nőtanító képezdét látogatta meg, egy más csoport pedig a pesti bölcsődét nézte meg. A legtekintélyesebb rész azonban az izraeliták imaházába ment, hol dr. Wöhler nyújtott gyönyörű élvezetet kitünő énekével s orgona játékaival. — Aug. 22-én az egyes szakosztályok tartanak ülést s ezen ülések közt figyelmet érdemel különösen a paedagogiai társaság közgyűlése, mely a képviselőház nagy termében d. e. 10 órakor veszi kezdetét. 12 órakor Szarvas Gábor fog előadást tartani a nyelvahagyományok és népies szólásmondák gyűjtéséről az országház 1. sz. termében. A gyűlésekről lapunk következő számában ismét megemlékezünk.

— Öt gyermeket szült Saesvilleben Ohioában bizonyos Mac Cornick felesége. A Baltimoreban megjelenő „L. American“ szerint a gyermekek közt négy fiu. Az asszony aránylag jól érzi magát.

— Muszka dolgok. Lembergben az ősi hadgyakorlatok alkalmából az összes galiciai csapatok összpontosítottak. Az iskolai tanév egyelőre egy

hónappal elhalasztatik. A határon túl nagyszámu muszka hadsereg vonatik össze. — Moszkvában a feloszlott panszláv-bizottság helyett oly társaság alakult, mely nyíltan gyűjt a bosnyák lázadók javára pénzt, élelmi- és hadiszereket. — Kovalszkyt, az Odesszában rendezett nihilista forradalom vezérét, e hó 13-án lőtték agyon Odesszában. A Skadovo téren nagy négysozot képeztek a katonák, Kovalszkyt egy gödör mellé állított cölöphöz kötötték, felolvasták az ítéletet, melyet az elitelt azaz szakított félbe: „mire való az?” azután előlépett 12 katonára, s egy sortűzzel véget vetettek a nihilista eszmék fiatal harcosa életének.

**Szerencsétlenül járt léghajós.** Illinois államban (Amerika) Elmwood mellett jul. 26-ikán 2000 ember nézte Atkinson léghajós-akrobata fölszállását. A léggömb hevített levegővel volt megtöltve, s a kosár alatt trapez volt, melyen Atkinson mutatványait szókta gyakorolni a szédítő magasan. Miután a közönségnek köszönt, s ezt az utazását a legfáradtságosabbnak mondá, melyet valaha tett, most is elkezdé mutatványait. Egyszerre csak habozni kezdett; a közönség észrevette, hogy mindkét kezével a trapezbe fogózott, de mintha csak megmerevült volna, lecsuszott s alázuhan az ekkor már mintegy 300 lábnyi magasságból. A szerencsétlen léghajós egy vasúti töltés lejtőjére esett, melyen a szó szoros értelmében szertezüzdött. A nézők közt a borzasztó látványra nagy tolongás támadt. — Gyermekek rivalakodni kezdtek, nők ájultoztak, sőt férfiak is szembehunyva fordultak el az iszonyu jelenettől. Atkinson már 3 év előtt is megjárta egyszer, midőn Kentuckyben léggömbje 1000 lábnyi magasságban kigyuladt, s alázuhan — de akkor szerencsére egy sűrölombu fára esett, mi életét mentette meg.

— **Lapunk,** eltelve a belmozgalmak ideje, ezután ismét kétszer fog hetenkint megjelenni: csütörtökön és vasárnap. Azon reményben szüntetjük be egyelőre a hetenkénti harmadik szám kiadását, hogy tisztelt előfizetőink pártolása lehetővé teszi, miszerint már a jövő évnegyedben s azontul rendszeren három lapot adhassunk hetenkint minden árfelemelés nélkül.

**Érték- és váltó árfolyam a bécsi cs. kir. nyilvános tőzsdén augusztus 23.**

|                       |        |
|-----------------------|--------|
| Magyar hitelbank      | 220.25 |
| Ezüst                 | 100.60 |
| Cs. kir. arany        | 5.52   |
| Napoleon d'or         | 9.28   |
| Német birodalmi márka | 57.-   |
| London                | 1156.5 |

Felelős szerkesztő: Málk József.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

**Könyv-, írószel- és papírkereskedést**

becses munkával leendő segélyezéséhez.

Kereskedésben a különféle fizetes vállalatok, mint pl. a „Magyar Lexikon”, „Petőfi összes költeményeinek illusztrált füzetes kiadása”, a „Nemzeti irodalom” stb. stb. bolti áron könyvek beszerzésük lesznek.

Ajánlva magamat a t. tanító urak és közönség pártfogására, maradtam teljes tisztelettel Pollák Mór.

# Kollarits József és fiai

legelső

kész fehérenemű, vászon, asztalnemű és szövöttáru gyári raktárunkban

az „YPSILANTI”-hoz

Budapesten váci-utca 5. sz. a. áruházban

kaphatók mindennemű kész férfi-, női és gyermekfehéreneműek, vásznak és asztalneműek a legnagyobb választékban és kitűnő minőségben a legutányosabb árakon.

Férfi ingek rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból dbja 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5.50, 6, 7, 8, 10 12 ft.

Férfi ingek, himzetek, madapolanból, melle vászon, dbja 3, 4, 5, 6, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 ft.

Férfi madapolan-ingek darabja 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4 ft.

Férfi színes ingek 1.50, 2, 2.50, 3 ft. Két külön gallérral 2.50, 3 ft.

Férfi színes angol oxford-ingek 2.50, 4.75. Két külön gallérral dbja 2.80, 5 ft.

Férfi gatyák magyar, félmagyar és francia szabásra, pamutból 1.20, 1.30, 1.75, vászonból 1.50, 1.60, 1.75, 2, rumburgi vászonból 2.25, 2.50, 3, 3.50 ft.

Férfi félharisnyák fehér vagy színes pamutból tucatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8—14, cernából, fehér 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9—14, fehérítetlen vászonból, varrottak 4.50, 6, 7 ft.

Férfi zsebkendők vászonból fehér, színes széllel tucatja 5, 6, 7, 50—9, batistból színes széllel 7, 8.50 ft, színes pamut-zsebkendők dbja 30, 35, 40 kr, pamut batist zsebkendők színes széllel tucat 3 ft.

Férfi gallérok minden formában, legfinomabb, tucatja 3 ft.

Férfi kézelők tucatja (12 pár) 5, 6 ft.

Női ingek rumburgi vászonból, sima, drb 2.25, 2.50, 3, 3.50, 4, 5, slingelt 3, 3.50, 4, 5, 5.50, 6, 7, 8—15, madapolanból sima 1.50, 2, slingelt 2.50 ft.

Női háló corsetek madapolanból, egyszerű 1.30, 1.50, disztett 1.75, 2.25, 2.50, 4, 4.50, 5—10 ft.

Női lábravalók madapolanból, sima szegélyezett dbja 1.60, slingelt 1.90, disztett 2.25, 2.50, 3, 3.50—5 ft.

Női alszoknyák madapolanból, szegélyekkel és disztéssel drbja 2.50, 3, 3.25, 3.50, 4, 4.50, 5—15, uszálylyal 4, 5, 6, 7, 8, 20 ft.

Női harisnyák pamutból, kitűnő minőségben tctja 4, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8—22, cernából 10, 11, 12, 14—22 ft, színes pamutból párja 75, 80, 90 kr, 1.20, 1.30, 1.50, 3.50 ft.

Női zsebkendők fehér vászonból tctja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8—22, angol cernabatistból, fehér 4, 5, 6, 7, 8—30 ft.

Női francia derékfűzők (Mieder) drbja 1.30, 2.30, 2.75, 3, 3.50, 4.50 ft.

Fü ingek, 6 évesek számára, madapolanból, dbja 1, 1.40, színes 1.25, 1.40, vászonból 2.10, 2.40, félmagyar gatyák 1.10, 1.20, 8 éveseknek ingek madapolanból 1.10, 1.50, színesek 1.25, 1.55, vászonból 2.20, 2.45, gatyák 1.25, 1.40, 10 éveseknek madapolanból 1.20, 1.60, színes 1.60, 1.75, vászonból 2.30, 2.65, gatyák 1.35, 1.60, 12 éveseknek ingek madapolanból 1.50, 1.80, színesek 1.65, 1.90, vászonból

2.40, 3, 3.50, gatyák 1.55, 1.80, 14 éveseknek ingek madapolanból 1.40, 1.90, színesek 1.75, 2.75, vászonból 2.65, 3.15, 4, gatyák 1.65, 2, 18 éveseknek madapolanból 1.50, 2.10, színesek 1.75, 2.20, vászonból 3, 3.50, 4, 4.50, gatyák 1.75, 2, 2.25 ft.

Kész fehéreneműek leányok számára, minden nagyságban és minőségben, ugy szinte csecsemők számára, melyekről kívánatra nagy árjegyzékünket bérmentesen beküldjük.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat vászon- és asztalneműekben.

Rumburgi vászon 42 méter (54 rőf) vége 23, 24, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 35, 38, 40, 42, 45, 50, 100 ft.

Hollandi vagy irlandi vászon, 39 méter (50 rőf) 22, 23, 24, 25, 26, 21, 30, 32, 34, 38, 40, 45, 50, 100 ft.

Hollandi vászon gyermekfehéreneműek és ágyneműekre 32 $\frac{1}{2}$  méter (42 rőf) vége 16, 17, 18, 10, 20 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 50 ft.

Creas-vászon, 23 $\frac{1}{2}$  méter (30 rőf) vége 10.50, 11, 11.50, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 30 ft.

Lepedő-vászon egy szélben 29 méter (37 rőf) 12 lepedőre vége 33, 36, 38, 40, 42, 44, 45, 48, 50, 100 ft.

Férfi pamutcsinát ágyneműekre 1 méter 38, 40, 48, 58 kr.

Madapolan vagy chiffon, vége 40 méter 10.40, 10.80, 12, 13.50, 14, 17, 18, 21 ft.

Színes kanavász 23 $\frac{1}{2}$  méter (30 rőf) 9, 9.50, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ft.

Színes ruhapecskók dús választékban, 1 méter 36, 38, 48, 50, 52, 54, 56 kr.

Vászonzsebkendők hölgyek és urak számára tucatja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10—20 ft.

Törülközők, tiszta vászon, tucatja 5.50, 5.80, 6, 6.90, 7.50, 8, 9, 10, 20 ft.

Asztalkendők, tiszta len, tctja 4, 4.50, 5, 5.50, 6.30, 7, 8, 9, abroszok 6, 8, 10, 12, 18, 24 személyre dbja 1.90—14 ft.

Damast asztali terítékek 6 szem. 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 9, 10—24, 12 szem. 12, 12.50, 13, 14.50, 15, 16, 18, 20—40, 18 sz. 25, 27, 32—48, 24 sz. 32, 34, 40, 46, 53, 75 ft.

Kávés kendők, színes és fehér, dbja 3, 3.60, 5, 5.50, 6—11, csemegekendők tctja 3, 3.50, 4.50, 5.50 ft.

Csipekfűzők 1 ablakra 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 9, 10, 15 ft.

Ágyterítő, drbja 4.50, 5, 6, finom ripsből 9.50 ft.

Asztalterítők 3.80, 4, 5 ft, ripsből 7 ft 50 kr.

Menyasszonyi készletekkel 180 frittól 1800 fritt és feljebb, kész fehérenemű és vászonban a legszebb kiállításban szolgálhatunk; ezekről árjegyzékünket kívánságra bérmentesen beküldjük.

Az árak legutányosabban szabottak, s ha valami a megvett, vagy rendelt tárgyakból akár mi oknál fogva tetszésre nem lenne: 14 nap alatt — ha az árszélvényünkkel van ellátva — szívesen kicseréltetik, vagy az érte fizetett összeg visszaadatik.

Levél általi megrendelések még az nap, melyen érkeznek, — különös figyelemmel és pontosan eszközöltetnek és csomagolási díjt nem számítunk.